

BAKKALCHO

3^{ki} Diri Kiir 42 Fooqa 2, 2015 M.D

Hamuse

Waaga 10.00 birra

“Gobba ammanamooshshunni owaata heeshshote dirinni jawa baraarsaati”

-Xaphoomu ministirchi Abiy Ahimed (Dr)

Abbebech Maatewoos

Addis Ababa:- Gobba ammanamoo shshunni owaata heeshshote dirinni jawa baraarsa ikkasi xaphoomu ministirchi dokiter Abiy Ahimed coyi’ri.

Xaphoomu ministirchi dokiter Abiy Ahimed; gobbansa 38 dirra ale owaattino Federaalete uurrinshuwa loosaasina afamishshanna baraarsa baraasino.

Amuraatu aana 38 dirra ale gobbansa owaattinori ambaasaadder Girma Birru, ambaasaadder Taayye Atsiqesillaasehunna kalaa Tekileweld Axinaafuhu xaphoomu ministirchinni addi baraarsa baraadhino.

Xaphoomu ministirchi tenne qixxaawo aana saysino sokkannino; maattetenni hanafe gobba owaata kaayyo ikkitinota xawisatenni owaantensanni baraassino qeechira galatino.

Konni bikkinni gobbanna daga owaata

Qoola... 7

ሲዳሞ ባንክ
Sidama Bank
Together we can!

Sidaamu Baanke G.M yanna iilitino tekinolojete deerrinni Koor Baankinge tekinoloje loosu aana hosiisatenni owaatamaano woyyaabbino hayyonni owaata qixxaabbino. Ikkinohura, ki’ne maa agadhitiimamiya! Qooxeessi’nera afantanno Sidaamu Baanke sinnara hadhine Sidaamu Baanke Gutamme!! Baanke uytanno addi suuqote shallago;

- Furra Meentu Addi Suuqo
- Wollamma Wedellu Addi Suuqo
- Ooso, Qaaqqullu Addi Suuqo

Teessonke

- +251 11 46 29609
- +251 9441 19303
- Poostu Saaxine Kiir-565
- E-meele-Info@sidamabanksc.com
- Feesi-Buulee= www.sidamabanksc.com
- Bilchaataa Doornhi Sidaamu Baanke G.M

SIDAAMU BAANKE
Sidama Bank S.C. Mitteenni Dandineemmo!!

የኔግሮትሪንግ ማርኬት ትራዲንግ ቢሮ
VEDRA TRADING PLC
Your Partner in Trade & Commerce

IJAARAANOTE
DIKKOTE BASE

LEDOTENO

SHIQINSHEEMMORI

- Kallajo Shilshi Cutana (Reinforcement Bar)
- Angilko Shilshi (Angle Iron)
- Mislaama (Nail)
- Kollahho Shilwi (Black Wire)
- Garraasoomni Hoopje (Pigweld)

Owaatamaano Baatoshshiwello Hoohshahu Koo’to
9193

Yegrotadinget.com | Bole Medhanealem Building
6th Floor, Addis Ababa

Badheessu loossanni afi’noonni guma sufisiisatenni dagoomu heeshsho woyyeessate loonsannita xawinsi

Gaazeexu Odeessaanchinni

Addis Ababa:- Qoqqowoho Badheessu yanna loossanni afi’noonni guma sufisiisatenni dagoomu heeshsho

Qoola...7

“Itophiyu daafira konni aleenni hasaawa hasiissannonke yanna xaati”

Qiddist Gezaheny

Addis Ababa:- Itophiyu daafira konni aleenni hasaawa hasiissannonke yanna xaati yitunno Addis Ababu quchumi kantiiba dukko Adaanech Abeebeti. IPU qixxeessitunno” Itophiyu daafira” ba’re aana ka’ino hedo gobboomu amaalammete komishiinera e”o ikkitannota kantiiba Adaanechi xawissino.

“Addis Ababu Itophiyu lawishsha” yaanno uminni qixxeessinoonni 14ki “Itophiyu daafira” faajjete hasaawunna fotote leellisho tenne lamala sayinsete muuziyeemeranna mesqel Adde baabayete harinsoonni.

barraha hasaawu ba’re aana afantinoti

Foto: Daanye Aberra

Addis Abebu quchumi kantiiba dukko Adaanech Abeebeti coyidhanni; hasaawunni tidhamannokki qarri nookkihura

Itophiya la’anno hajo aana hasaawanna macciishshama hasiissanno.

Qoola...7

“Rosu budi woyyaawa rosu gumi woyyaawanno gede noosi qeechi luphiimaho”

-Kalaa Taaffese Gebremaariyam

Si/Qo/Ro/Bi/lay/So/R/R/Ke/Han/ Sooreessa

Qoola 5

“Looso’yaati yine amandiro baalunkurichi jirote”

Kalaa Heenook Doongato

Qoola 8

Bakkalcho

Odo

“Quchumaho leeltino foonqe taashshate illachinshe loonseemmo”

-Kalaa Mekuriya Mershaye

Hawaasi Quchumi Leekkisaanchu Kantiwa

Qiddist Gezaheny

Hawaasi quchumira loosu harinsho aana leeltino foonqe taashshate illachinshe loonsannita quchumu gashshooti xawisi.

Quchumunnihu lekkisaanchu kantiwi kalaa Mekuriya Mershayehu Itophiyu piresete uurrinshara xawisino garinni; Sidaamu qoqqowo ikke tantanamihu kawa sase dirra giddo dagate horonsiraanchimma ragaanni haammata loossa loosantinoha ikkirono; Muli yannanni harinsooni keenonni laanfete gede luphi yite leeltinorinna taala hasiissannonsa hajubba aana aantete illacha tunge loonsannita coyi’rino.

Kalaa Mekuriyi xawishshi garinni; qoqqowo deerrinni Hawaasi quchumi giddo soorro hasiissanno yine bandonni hajubba baxxinohunni loosu harinsho ledo amadantino hajubba hee’ransanni; kuri qarrubba ittisate loonsanni.

Pirojektete gumulo, gashshootu amanyooti xawadimma qarri leellinohanna balaxo aa hasiissannohura balaxo uyinoonnikkiha

ikkasinni qara mitiimma noowa ikkansa coyi’rino. Pirojektuwa loonsanni woyte dagooma balanxe hasaawisa hasiissannota coyi’rannohu lekkisaanchu kantiibi; shooleenna Ote dirra albaanni hanafantino pirojektuwa jeefo gansiisantenni haaruudde pirojektuwa hanafate aana roorsa qarra kalaqqe keeshshitinota xawise; hanafantino pirojektuwa jeefo gansiisa hasiissannohura aantete illacha tunge loonsanni yiino.

Womaashshu amanyooti xawadimma

hasiissannota coyi’rannohu lekkisaanchu kantiibi; rosantinonna Seeftineetete pirogiraamenni kalaqantinqa xawadimma foonqe taashshine aantete womaashshu amanyooti xawadimma aana illacha tunganni yiino.

Owaante aate harinsho aana dagoomu koffeenya kaysannota coyi’rannohu kalaa mekuriyi; kantiibu dagate soqqamaancho ikkasinni kantiibu deerrinni tiranni hajubbara yanna uyine macciishshatenni qarra tirate shiqqi yine loonsanni. Tantano olluunni hanaffe baalunku deerru deerrunkunni hajubba tiratenni noo foonqe taashshate aana illachishshannita buuxisino.

Maazagaaju mininna owaante uyitanno uurrinshuwa qooxeessira nooti loosu harinsho soorro hasidhannota ikkasenni; dagoomu kayisanno owaante aate xa’mora dawaro qolate loonsannita huwachishinno. Owaante aate harinsho aana noo mitiimmubba tiratenna yannaasinchu assate aana annimmatenni loonsannita lede xawisino.

Safote latishshi xa’mo daga kayisanno

koffeenyi mereerinni afantannore ikkansanni, aantete ilalcha tunge loonsanni yee; quchumaho mereeri biifado ikkirono woloota qacce maddete qooxeessubba ledotenni biifisate sasu agani mixo qixxeessate e’o gamba assinanni hee’noonnita huwachishinno.

Mitte lamala gedensaanni eeli geeshsha dirratenni olluubbate daga hasaawisate loosu gumullannita qummi asse; dagate huuro macciishshine afa’noonni faashonni tiranni hajubba bande baxxitino mixonni gumulantannota coyi’rino.

Quchumu kaabine assitino umi gambooshshinni taje gamba assate, ga’labbote loossanna noo keere sufisiisatenni baxxino illacha assine loosate faasho worroonnita xawisino.

Safote latishshi aana lolahu qarra gatisate harancho yanna giddo xiinxalline guma abbate loonsannita xawisannohu kalaa Mekuriyi; Hawaasi quchumi afamannoha Turizimete handaari illacha tunge loonsanni hajubba mereerinni mitto ikkasi qummi assino

Fooqa agani barrubba babbaxxino su’minni

Qiddist Gezaheny

Amaaru afiinni “Phaagumen” yine woshshinannihunna Itophiyu diru kiiro garinni 13ki agana assine adhinannihu fooqa agani “Hepagumeene” yaanno Giriikete qaalinni dayinoha ikkinota henandaaru egennaammi kultanno. “Phaagumen” yaanno qali amaru afiinni tiroosi’ ledote’ yaate yitanno Gi’izetenna Grikete afii fullahaano.

Akkalunna haaru diri mereero afamanno reekkote aganaati Fooqa agani. Akkala diro jeefinse haaro diro adhate qixxaawote yannaati. konnira haaru diri keerunniha, baxillunniha, mittimanniha, latishshunnihaana aatoonniha ikkanno gede gobbankera Itophiyaha baalante amma’note minnara tenne barrubba huuccattotenni sayisa rosantinota ikkitanni daggino. Tayxeno Fooqa mittunni hanaffe noota leenta barrubba qoorretenna huuccattotenni sayinsanni gede Itophiyu amma’note uurrinshuwa gambooshshi faasho worino; konni garinnino gumulantanni afantanno.

Hattono IFDR mootimma xadooshshi owaante Fooqa agani leenta barrubbara addi addi su’ma uyitinoha ikkana tenne barrubba su’minsooni su’mi garinni sayinsanni gede gobboomu deerrinni faasho wortinoti qaangannite. Sa’u shiima dirra kawa kalqetenni baxxineemmore assinonkeha Fooqa addi addi sokka amadino dagate ayyaaninni ayirrinnsanni keeshshioonni. Tayxeno lawanno garinni ayirrinnsanni hee’noonni. Konni garinni; Fooqa 1-6 geeshsha: owaataanchimma barra, kakkalamate barra, Danchummate barra, laashshate barra, ilamate barranna mittimma barra yite IFDR dagate

xadooshshi owaante su’missino. Konni garinnino baalante gobbate kifilera ayirrinnsanni hee’noonni.

Bero Fooqa mittu owaataanchimma barra ikkana; akkala diro gunde haaro diro e’nanni waalcho ikkasinni haaro agana baxxino garinni adhatenna horonsi’rate widoonni owaataantete yaanno qali garunni xawisanno. Baalunku noonke ogimmanna yawonni gobbankenna daganke kaa’lineemmo doogonni mitte owaataanchimma.

Owaantete barri aanino 365 barra loosunni, uyine adhatenni sayinseemmo gede kakkaooshshe kalaqannoho. Haaru diri waalchira uurrine mitteenni ayirrinseemmo owaataanchimma barri umonkenna gobbanke hattono ilama horonsi’raano assanno owaataanchimma ayyaanira umonke qixxeessineemmo haaroonsi’neemmo. Konne barra lainohunni sokkasi sayisino xaphoomu ministirchi Abiy Ahimed (DR) “Gobba ammanamme owaata heeshshote diri bayira aamanshaati” yaanni xawisino.

Wole widoonni bakkalcho Gaazeexinni ledo keeshsho assinohu Sidaamu qoqqowi Faynaansete Biuro Sooreessi Araarso Gerremew (Dr.)

“Owaatanno manchi ayirrara hasi’riro uynoonnisi yawora ayirrinnye aa noosi” yaanni owaatamaanchimma barrier xawisino. “Aye manchino soqqansho aanno woyte beellamate ikkikkinni daga hagiidhitannonna wodaansa kassi assanno loosu loosa gadacho ikkitino” yaanni qummeessino. Kuni diro wo’ma sufa noosiho.

Techoo barrano kakkalamaanchimma

barra yine ayirrinnsanni hee’noonni. Kakkalamaanchimma yaa mayyaate? ayiraati kakkalamannihu? mayira kakkalamanni? yitanno xa’mubba harunsite daggannota ikkitara dandiitanno. Lubbo afi’rino kalaqaminni Manchu beettinna saada kakkalamate yawo ledo aamantinosa kalaqamaati. Togo yaa Manchu beettino ikko saada umonsa sayisse uyitannoti woyi kakkaltanno hajo heedhannonsa; konninnino babbaxxitino yannara gawajjantannanna lubbonsa hoogganna la’neemmo.

Kakkalama jajja, oosichonna gobba diinu anganni gatisate meessanaate sayise aate; xaphoomunni meessire ikkinorichi diinunni adhamannokki gede woxxate baantanni baatooshsheeti. Konnira sa’u yannara Aliyye gobbate kifilera kalaqamino olunni lubbonsa hooggino qansooti muli qaaggooti.

Konni barrinni Itophiyu gobbanke qacce dannasenna keere agarsiisate miqichonsa cancantinonna lubbote kakkalo baattino muxxe gobbate gargarooshshi olantonna ga’labbote wolqa qaagatenni ayirrinnsanniha ikkana; owaatanni noore bokkeessinanni.

Danchummate barrino umisi sokka amadinoho. Konne barra rosamino Itophiyimma budinkenni dhukiweellanna irkisaahu noonsakkire hasiisannorichinni irkisatenni; mine gatamaratenni, uddano aatenni, hurbaate beehatenninna woloota danchumma assatenni ayirrinnsanniha ikkana. Konne barra ayirrisa Itophiyu dagara wosi’nitannota di ikkitino; korqaatuno mimmito kaa’la baxxinohunni ayyaannate yannara afa’noonni anga ajinohura beeha Itophiyimma uyitino ke gadacho ikkinohura danchummate anganke buxanete diriirsatenni badhera hingeemmokki gede qaagiissannoho.

Wole widoonni Fooqa 4 laashshaanchimma barra ikke ayirrisamanno gede worroonni faasho garinni geexaanchimmatenni fule gobbate giddo laashshinoonni laalchuwanni naaxxatenninna horonsi’ratenni gobbate miinji lophora meessi yawo fula lainohunni huwanyo kalanqanni. Ledoteno, barraho uminsanni wo’naalte jiroo’mitinore jawaachinshanniha ikkana; gobbate laalcho horonsidhannore gobbonsa baxxanno qansoota bokkeessinanni. Meessiha ikkino laalcho horonsi’rate rosicho beehatennino ayirrinnsanni. Kuni barri Daddalunna Industirete latishshi biuro qineessonni ayirrisamannoha ikkanno.

Tayixe Fooqa baxxannoha assannohu “ilamate barra” yine sommoonniho. Kuni barri babbaxxitino qixxaawubbanni ayirrisamannoha ikkana; xaa ilama albi annuwinkenni maa ragidhinoronna albilicho gatamarate hasiisanno gobboomitte amanyoote lainohunni huwanyo kalaqate rosicho beenkanni barraati. Xaa ilama gutunniha ikkinore bowirsatenninna ledamate hedubba lossi’ratenni biree hunditanna dhaggete gobbanke aantanno ilamara ragisiisate dandiitanno garinni amaalamatenni ayirrinnsanniha ikkanno.

Fooqa 6; mittimma barra maatete, jaaloomittete, loosu miilimma hattono xaphoomunni gobbate baxilli hornyubba bowirsa lainohunni qansootu gobbonsara jawu baxilli hee’rannonsa gede huwanyoote kalaqatenni ayirrinnsanniha ikkanno.

Badooshshenke duuchu dagoomi mittimmani kaajjishatenninna mittoo’matenni gobboomitte lophora gutu kakkaooshshi hee’ranno gede assatenni barra ayirrisatenni gumulamannoha ikkanno.

Guulcho Hedo

Haaru diri hexxonke gumulleemoha ikkanno gede!

Haaru diri haaro ikkasinni aleenni haa're daanno yine agarranni haaru coyira batinyu jawa illacha uyitanno. Konninni kainohunnino mitu mitu heeshshonsa soorrate hadhanno doogo assite adhatenni umonsa duucha ragaanni qixxeessitanno akata wodanchinanni. Konninnino gumaamma ikka dandiitnoti kirotenni shiima dikkitino.

Tini beroo barrubba meessi ledo xaadate noonke hasatto garunni keenne adhatenniiti hanaffannohu; haaru diri mannootu wolqa fajjitunsa bikkinni halchosa guma laaltanno dhuka kalqatenninna hakkonneno uminsa ledo qineessatenni hexxonsa haaroosittannoho.

Tini haaru diri feeffato aana meessaneeto hexxote giddo haaroosate gumullannite; tennera ikkitanno ayyaanaame, buqqetenna bisu qixxaambe kalaqate harinsho balaxxino ilamanni tareessitanni dagginote, albilliteno sufannota jawa mannihimmate balchooma ikkitinotano ammannanni.

Dagoomu gedeno; mittu dagoomu mittu garinni; haaru diri feeffato aana haaro diro hexxotenni adha dandiissanno ayyaanaame, buqqetenna bisu qixxaambe uddiissanno loosa gumulanno. Konnira ikkitanno ayyaanaame, dagoomittenna budu balchoomma heedhannosi.

Tini balchoomma beroo barrubba dagoomu ledo ikkate hasatto gumunni keentannota; jawaatanna laafa midaadda badde; jawaata kaajjitannota; laaffinota qole taashshinanni doogo leellishshannote. Konninni saeno bunshete assoote, bunshete badheenni noo laooshshu shokkimma efidhannote.

Kuni halaali gobbate gede ninke dagoomi /dagate/ gidono sanna kiirsiisino; techono hala'ladunni wodanchinanniho. Haaru diri Adalu daraaronni biife daanno woyte; mittu mittunku Itophiyu qansichi beroo hasattosira haaro hexxo cu'mire millisate umisi ledo amaalamanno, amaalesirano umose ammansiise uurrannote.

Konnirano ayyaanaamitte, budillitenna dagoomittete balchoomma giddo noo hexxo ciirsanno balchoomma noonsa qeechi luphi yiinoho. Tini balchoomma beroo so'ronni rosicho adhine uurra, qaafa, meessi ledo assinanni araarinni /haaro ayimmate gatamaarshinni/ ga'a barrubba hexxo gumullannitanna fooliishshi`nannita assa dandiinannita seekkate maltannote.

Kuni haaru diri umisinni tuge sa`annoti haaroo`mitino ayimmanna baqqeenyu hallanyunni sae gobbate gede buxima qeelle sa`ate hananfoommo haaro dhaggete harinshora qara dhuka ikkara dandaannotano ammannanni.

Baxxinohunnino konni haaru diri feeffatora beroo barrubbanke garunninna ammanamooshshunni keena dandiinummo; haaru diri haa're daannoti ga'a barrubba hexxonke gumulleemonna dudumbeemmota ikkasi lowo geeshsha huluullisannoha dikkanno.

Konne lellanno garinni adda assate tenne barrubba giddo hunote rakkino dooggankenni taxxi yine; hexxonke wonshate qaanfannii hee`noommo doogo amaddinota jawaatanna laafa midaadda garunni keena agartannoke.

Doogonke aana guficho ikkitinoti bunshenke mageeshshi waaga baatiisanninke nooro wodaninni buunxammora, bunshenke mageeshshi geeshsha ayyaanaame, dagoomittenna budillite balchoommanke jiffanni nootano wodancha hasiissanno.

Baxxinohunnino dagatenna gobbate daafira, buximanna qajeellete hoonge qeelle jiroo`mitino gobba safate daafira hurgummanni, xaa yanna hodhinanni hee`noomoti hunote doogonna tini doogo hallanyu gedeno ikko gobbate gede baatiisannoketa hasiissannokki baatooshshe yawote wodaninni hendammora hasiissanno.

Techoti kiphotenninna cancunni iibbabbitinoti dhaggete harinshonke ninkennino sa'e dagganno ilamara tugge sa'ara dandiitanno bassa; bassa aantanno ilama sufote keeri aana kalaqqara dandiitanno hi`naancho xiiwo; ooso ilte oosonsa daafira yaaddanno maate gede hende millisa hasiissanno. Konninnino haaru diri haaro barrubbate gambooshshe ikkasinni aleenni hexxonke gumulleemohanna dudumbeemmoha assa dandiineemmo.

Kuni gafi addi addi polotiku, miinjuna dagoomitte hajubba lainohunni qansootu xawado hedonsa wortannowaati. Konni gafira fultanno borro qixxaawote kifile uurrinsha dixawissanno.

Xawado Hedo

Akkala ayimmanke akkalu Diri ledo waamme...

Yaareed Geetaachew

"Haaru dirinni haaro galata..." yitanno faarso faarsi'nanni qaaqqimmate yannara mine mine tunqanni haaru diri e'anno feeffatote hawarrora kubbinoommo. Qaaqqimmatenni hawarro amboomi fulanno yineenna soodo Wocawaaro mittunni minunni mine tunqanni faarsineemmo faarso techo qaageemmo woyte "Qaaqqimma wirro dihiganno" yaanno sirbaanchi Mezemmiri Yohaannisihu qaagamannote woyte ille'ya hindiiddo gubbitanno.

Haaru dirira hirraninke haaro uddano,haaro koatte, haaru rosu dafitari,haarorosuminijaalla,addankanni arri arrishsho haaro diro ikkase leellishshannoti,su'naadu daraarchu foolinna haaro hexxo dagge albaanni leeltanno woyte giddo'ya kassi yitanno. Qaaqqimmate wodani co'ichahona techo hakko wodana abbate haaro diro qaaga gadachitannote. Qaaqqimma higge didaggannona qachunni qacha mare "hoyya hooyye" kubba hoogummorono haaro diro hedeemmo woyte hagiirrunni wo'meemmo.

Akkala ikkinohuno konne hoooro diroontiillana uddano meecine uddi'nannihu gede ayimmanke co'o assine cubbunni,bunshetenni,qarrunna shettotenni hayishshi'ne haaroo ayimmanke abbineemmo reekkote yannaati haaru diri yaa anera. Xurin kenni,komankenni, gaancetenninna gibbotenni,waajjillunninna huutaaw atenni hattono gosanyimmatenna ruukkadimmankenni haaro dirooti yine wocawaaro agana kaxxineemmoha ikkiro; tini sa'a ikkitukkinni saalate. Xurunkunni sa'noommo yaate.

Co'ontanni co'o yaa hasiissannori kuri baalu xurinniiti. "Anfanni kakkachine,anfummokkinni so'ne" loonsoommonna xurroommo cubbinni co'isinke" yinanni huucci'nanni huuccatto konni fooqa aganira kaajjito. Togoanni co'o yine waajjo uddanonni Wocawaaro 1/2016 MD adhate kaaliiqi kaa'lonke. Ninkewiinni agarrannihu akkala ayimmanke akkalu dirinni ledo waamme keerehonna baxilleho anga fanne agarate.

Akkala hedo agurre, akkala diro hambe, halaalu widira shinqeemmo aganaatiwe fooqu. Fooqu wolqankeeti. 12 aganira Fooqu gaacheenaho. Ninkerano Fooqu agani cubbonke hayishshi'nammora Kaaliiqi uyononke kaayyooti. Mayi qaagantue lawi'ne,shiihmaaddu hee'ne Fooqa 5 woy 6 barrubba Shabbadiini woradira Gaalukko eelalicho hige dirranno foonchira bisonke hayishshi'rate hashshu taalo faarsi'nanni ha'neemmot. Hoola maganoho! Qaaqqimmate wodani cubbaataamo ikka hoogirono ninke hakkawaro hayishshi'noommo bisonna cubbo techora qaagote amadeennanke

noommoha lawannoe. Qaaqqimmate wodani bunshetenni co'ichahoyya! Hakko wodana qolonke!

Fooqu agani baalunkura soorrote kaimaati. Baalanka agurre haaro fooliishsho widira hingeemmo keerinke buichooti. Haaro amma'no widira, haaru kalaqami widira ha'nanni soorrote aganaati. Ninke Itophiyu manni hiitte yannarano Fooqa agadhineemmo.

Fooqu agani dancha halcho saaysate, dancha hexxo, dancha ajuuja hanafo assine qaanganniho. Fooqu agani mittunni kaayse ontunna leewu barri geeshsha baxille, keerenna mittimma kullanni dangoonni. Gatona yaa, mittimmanna Itophiyimma farci'nanni, gibbonna bunshe effi'ratenni sainoha agurre Itophiyu ledo woyyo e'nanni aganaati.

Mittimmate hanqafama dandiinummo, konni ale kalqe dhaggeeffattaanno gobba ikkineemmo. Kalqete aana gotti yine leellineemmokki gede assitnota gibbonna gaance, hattono gosoomitte xagisi'ra dandiinummo konni ali dhaggeefatannonkehu barru daanno.

Reekkamanni daanno haaru diri gede haaro diilallo adha hasiissanno. Haaroo diro hagiirrunninna faarsotenni,guwe enyunninna galatunni,mittimmatenna mimmito kaa'latenni adha hasiissannota akaakkankenna annuwinke rosiissannanke dangoommo. Techono togoo akati sufo.

Itophiyu gobbanke hala'ladotenna ayerano ikkitannote. Dagase godowi hala'ladoho, angase hanq afaanchote. Baattose shooshsqate. Gosatenni,ayiddoomittetenninna amma'notenni hattono olluunninna qachunni ruukkadimmate hedonni cancishantanno gobba ikka dinose. Togoori hee'riro Fooqa agani hayishshi'nammora maganu uyononke eltootina akkala ayimmankenni haaro diro e'neemmokki gede wodananne qixxeessino.

Gomichu saaqame xawaabba ikkana, yanna sa'eenna yanna riqiwantannota calla ikkitukkinni; mannu hexxonno ledo lattanno. Sa'u yannara hoongoonnire afi'rate, heeshshote doogora ikkannore mixi'rate, ba'ino heeshsho heedhurono taashshi'rate qaale e'annohu diru soorramanno woyteeti. Togoo hexxonna dancha halcho Itophiyu dagawa rosantinote. Konniraati haaru diri feeffato yannara cubbo, xure,bunshe,babbadama,honqo oqichimmanna ruukkadimma,gibbonna giwansho abbannore waamme; danchumma, hanqafaanchimma, ledama, baxille, kaa'lamanna Itophiya albaagisannorena balaxisiisannore burqisatenni togoore buqqeenkera itinse waajjo uddanonni haaro daraaronna haaro diro adhate qixxaambo!

Dancha Haaro Diro!

Bakkalcho

Bocaasa 10,2013 M.D Xintami

Itophiyu Pireesete Uurrinshi Qara

Loosu Gumulsiisaancho

Bilbilu Kiiri - 011-126-42-22

Imeele- epa@press.et

Qara Qixxeessaancho

Yaareed Geetaachew

Teeso

Sinu/quchuma - Yekka

Worada -

Minu Kiiri -

Imeele - yaredoyaredozen2@gmail.com

Bilbilu Kiiri - 011-1-57-25-25

Dikkote Latishshinna Egensiishshu

Imeele - epapromotion@press.et

Bilbilu Kiiri - 011-1264341

Faakise - 011-8111315

Qixxeessaano

Amsaalu Felleqe

Abrihaam Samuel

Qiddist Gezzaheny

Abbebech Maatewoos

Egensiishsha haa'nanni kiffle

Bilbilu Kiiri - 011-156-98-73

Faakise - 011-1265812

Egensiishsha hirate qineessinanniwa

Bilbilu Kiiri - 011-1-26-43-39

Websayt: www.press.et

Fb/ Ethiopian Press Agency/

Sidaamu Afoo

“Rosu budi woyyaawa rosu gumi woyyaawanno gede assate noosi qeechi luphiimaho”

-Kalaa Taaffese Gebremaariyam
Si/Qo/Ro/Bi/lay/So/R/R/Ke/Han/ Sooreessa

Amsaalu Felleqe

Rosu gumi mitte yannanni woy harancho yanna giddo daannoha woy la'nanniha dikkino. Rosanna rosiisate loosi ilama egennotenninna danchu akatinni quxate loosooti. Wolu garinni manchi beetti buqqee aana loonsanni loosooti.

Illamate aana danchare wixi'rinohu danchare mixxanno. Ilama garinni awuute woyyaawa egenno sayisinokkihu kayinni rosaanote gumi woffi yiiru baalunku hajo la'annonsa bissa gumaati ledoo uwannohu.

Konni albaanni gobboomu deerrinni rosu loosi garinni massagamanna ragunni faasho worroonnikkiha ikkasinni, baxxinhunni sai dirira wo'mante rosaano gumi woffi yee leellino. Rosu handaarinni leeltino hiiqqamme sissatenna egennaamma hattono heewisamaano ilama kalaqate haaro rosu bude qixxeessine loosu giddora e'noonni.

Haaro rosu bude loosu aana hosiisatenna baxxinhunni 2016 rosu dirinni rosanna rosiisate loossa balaxote qixxaawo Sidaamu qoqqowira xaa yannara hananfoonni loossa lainohunni Qoqqowu Rosu Biiru aanticha Sooreessanna Rosa, Rosiisatenna Keenote handaari Sooreessa ikkinohu kalaa Taaffese Gebremaariyami ledoo qixxaawote kifilenke keeshsho assitino. Lamalate wosinchinke ledoo assinoommo keeshsho kuneeti.

Bakkalcho:- Qoqqowoho aananno 2016 rosu diro faajjetenni hanafate assinoonni balaxote qixxaawo maa labbanno?

Kalaa Taaffese:- Haaru rosu dirinni rosaano haa'rate dandiinanni garinni qixxaawo assinanni keeshshinoonni. Konni garinni qoqqowoho balaxote rosi deerrinni hanafe 12ki kifile geeshsha xaphoomunni 1.6 miliyoone ale rosaano borreessate mixi'ne konni hawadi yannara loosu giddora e'noommo. Deerru deerrunkunni afantanno rosi minnara rosaano borreessa hananfoonni.

Rosu dirinni gaamaareeyete roso aateno xaphoomunni 87 kume gaamaareeyye borreessate mixi'noommo. Konni ragaanni rosaano borreessate loosu hananfummonkunni lame lamala ikkino. Woxawaajje 15/2015M.D hanafe rosaano borreessinanni hee'noonniha ikkana; dandaamiro Fooqa agani goofimarchi geeshsha mixote garinni borreessateeti mixonke. Xaa geeshsha mixotenni xibbuunni 30% ale iillinoonniha ikkirono; borreessate harinsho yinoonni garinni hadhanni nooha dikkino.

Konnirano korkaatu, konni albaanni rosaminohu rosaano woy dirinsa rosoho

iillinori borreessa hananfi gedensaanni rosu battalara gede'nite daate akati leellanno. Ikkollana, gattino yanna giddo mucci assine mixote garinni borreessine roso hanafisiisate illachinshe loonsanniiti hee'noommohu.

Ninke mixotenke garinni 2016 rosu dirinni Wocawaaro 7/2016M.D roso hanafisiisate hendoommonkanni. Ikkollana, Rosu ministere sokkino roso hanafisiisate yanna shae garinni Wocawaaro 7-11/2016M.D rosu lamala ayirrisatenni hananfanni gede sumuu yinoonni. Rosu diro faajjetenni hanafate albaanni mitte lamalara rosaanote maate ledoo, rosaanote hattono rosiisaanote ledoo hasaawatenni rosu lamala ayirrisi gedensaanni Wocawaaro 14/2016M.D roso hanafateeti mixi'ne loonsanni hee'noommohu.

Bakkalcho:- Rosaano sagalet hoonginni rosu battalani agurte fultannokki gede sagale shiqishate amuraate hanafate mixidhinoonni qixxaawo nooro?

Kalaa Taaffese:- Rosu minnara rosaanote sagale shiqisha lainohunni mootimmatenna halamaano bissanni rosaanote sagale shiqishate loosu loonsanni. Qoqqowinke giddo sai dirira Rosu ministere hallanya uurrinshanni ledoo halamatenni mittichu woradira afantanno umi dirimi rosi minnara balaxote rosinni hanafe 8ki kifile geeshsha wo'munni wo'ma rosaanote sagale shiqishshanniiti sa'inohu. Tayxe rosu dirinnino kuni loosi sufannoha ikkanno.

Mootimmate gede rosaanote rosu minnara sagale shiqishate mixo noonke. Ikkollana, konni loosira yinoonni baajeette kaajiteenna loosu giddora die'noommo. Konni loosira mootimmanni baajeette dhuki boode ikkinohura sai rosu dirira rosaanote sagale mixonke garinni shiqisha didandiinoommo.

Tayxe dirinnino mixo amandoommo. Konni dirinni kayinni rosaano borreessate loosu gumulli gedensaanni hattono handaaraho amandoonni baajeette kaajitu gedensaanni loosu giddora e'neemmoha ikkanno.

Qoqqowu gede mixo amandoommohura "Save the Children" yinanni hallanya uurrinsha ninke ledoo halamatenni mittichu woradira afantanno umi dirimi rosi minna rosaanora sagale shiqishate loosu kayinni kaajje sufannoha ikkanno.

Bakkalcho:- Sa'u barrubbara qoqqowunniha rosu loosu faajjetenni hanafisiisate dandiinanni garinni harinsi keenonni bandoonniha laafunna kaajjadu midaadi maati?

Kalaa Taaffese:- Aananno haaru rosu

diri loossa hanafisiisate balanxe sai diriha handaaru loossa gumulsha keenoommo. Rosaano borreessine haa'rate gara lainohunni sai dirira danchu gumulshi noota la'noommo. Sai rosu diri mixonnino xibbuunni 91% gumula dandiinoommo. Kuni yaa kayinni dirinsa rosoho iillino qaaquulli agarroonni garinni rosu battalara daggino yaa dikkino. Konni kaiminni tayxehu haaru rosu dirinni kayinni dirinsa rosoho iillinonsa qaaquulle dandaami garinni rosu battalara dagganno gede kaajjinshe loosu noonke yitanno murci'raanchimmaniiti keenne loosu giddora e'noommohu.

Wolu kayinni rosaano rosansa murte fultannokki gede, ubbannokkinna rosu hafanfarre heedhannokki gede assate loosu hasiissannota la'noommo. Sa'u lame dirra giddo la'noommo garinni qoqqowinkera rosaano roso murte fulate bikki luphi yinoha ikkasi la'noonni. Mite mite woraddarano rosansa murte fultanno rosaano bikki luphiima ikkasi woradda bande keenate dandiinoommo. Konni ragaanni assinoonni xiinxallubano no. Rosu hafanferrera kaima ikkitino korkaatta maatiro bande konne gatisatenna rosu hafanfarre heedhannokki garinni woyyeessate hiittonni loosu hasiissanno? Yaannoha harinsoonni xiinxallubba garinni worroonni malu

hedubba no. Konni garinni tayxe rosu dirinni bandoonni xe'ne taashshatenninna loossa woyyeessatenni gumulate mixo amande loonsanni hee'noonni.

Woloottano rosu loossa gumulshanna deerru deerrunkunni massagaano murci'raanchimmaniiti loosu hoogate kaiminni leeltino xe'ne ledoo amadiisiantino hajubba bandoonihura, konni dirinni labbanno xe'ne tirate dandiinanni garinni mixi'noommo.

Bakkalcho:- Qoqqowoho konni albaanni baxxinhunni umi dirimi rosaano borreessanna nabbawate dandoo anje noota xiinxallotenni bandoonni. Albilicho kayinni rosaano deerrinsanni borreessanna nabbawate dandiitanno gede assinanni harinsho hiittonni gumulantanno yaatto?

Kalaa Taaffese:- Ninke konne bandoommohu sa'u lame dirra albaanniiti. Rosaano garunni nabbawanna borreessa dandiitanno gede dandiisiisate mootimmate baajeettenni pirojekite qixxeessine loonsanni hee'noommo.

Qoqqowoho 2014 rosu dirinni hananfe 185 rosi minnara baxxino garinni rosaanonni nabbawatenna borreessate dandoo woyyeessate loosoommo. Sai

“Rosu budi woyyaawa...”

Qoola 5

dirirano ledotenni 330 ale ikkitanno rosi minnara loonsoommo. Kuri rosi minna qixxaabbino pirojekitenni hanqafantanno gede assatenni rosiisaanote, rosu minna murrootira, supervayzerootahonna rosu massagaano geeshsha noo bissara qajeelsha uyne rosaanonni nabbawatenna borreessate dandoo woyyaabbanno garinni mixonkenni xibbuunni 50% ikkannoha loonsoommo.

Konni dirinnino, sai dirira loonsanna gattino rosi minna lende baalante umi dirimi rosi minnara baalanta hajo la’annonsa bissa qajeelshatenni harancho yanna giddo rosaano nabbawatenna borreessate dandoo lossate dandiisiiisanno loossara illacha assinoonni. Qajeelshu illachino rosiisaancho harancho yanna giddo rosaano nabbawanna borreessa dandiitanno gede assitanno garinniiti qixxaawinohu.

Ledoteno, nabbawa dandiisiiisannota irkote maxaaffa hirre bebbeenkoommo. Tayxe dirinnino 340 ale ikkitanno umi dirimi rosi minnara rosaanote nabbawatenna borreessate dandoo lossitanno maxaaffa tuqisate hirre qixxeessinoommo. Konni garinni jawa illacha tunge loonseemmo. Rosaanote nabbawatenna borreessate nadoo woyyeessate ragaanni sai dirira ikko tayxe dirinni loonsoonni loossanni guma abba dandiinoonni.

Mootimmate deerrinni pirojekite qixxeessine loosankenni handaarunni woyyaawa guma la”a dandiinoommohura albillichonajawaantetenni loonseemmoaha ikkanno.

Wolu kayinni, xaa yannara rosu battalara dagginokkiri haammata rosaano no. Rosu yannansa sa’inionsari noo daafira kuri rosaanora harancho yanna giddo roso iillishate harinshonni rosu kaayyo afidhanno gede assate loonsanni hee’noommo. Konnenno, 2013 rosu dirinni hananfe illacha tunge loonsanni dangoommo pirogiraame ikkitinohura tayxeno jawa illacha tunge loonseemmo.

Tenne pirogiraamenni dirinsa 9 ale ikkinonsa ooso rosu battalara dagginokkire woy sasunna shoolu diri albaanni rosonsa murte fultinore gamba assine mittu diri afi’ra hasiissannonsa roso aatenni 3ki woy 4ki kifilera sa’anno gede assinanni harinsho ikkasenni aananno dirinnino kaajjinshe loonseemmo.

Bakkalcho:- Rosaanote gumi woffi yaanno gede assitanno korkaatta mareerinni rosiisanote dhuki anje kullannina; rosiisaanote ikkadimma lossatenni rosaanote gumi woyyaawanno gede assate loosi maa lawanno?

Kalaa Taaffese:- Rosiisaanote dhukanna ikkadimma lossate babbaxxitino istiraateejikete mixo qixxeessine loonsanni hee’noommo. Umihunni, harancho yanna qajeelsha aatenni rosiisaanote dhuka lossate loonsanni hee’noommo. Rosiisaano babbaxxitino

yannara yaano loosu aana heedhenni babbaxxitino rosu hayyubba lainohunni adhitanno qajeelshi no. Wolu garinni kayinni hawadi yannara adhitanno qajeelshaati. Rosu murrooti kayinni rosu minna massagate hayyo lainohunni harancho yanna qajeelsha aatenni dhukansa lossate loonsanni hee’noommo.

Wolu kayinni seeda yanna qajeelshaati. Konni garinni rosiisaano dipiloomunni digirete deerrira iillate qajeelanno gede assinanni harinshooti. Kunino, uurrinshunni, hawadi yannara, hattono lamalate goofimarchira qajeelsha adhitanni ikkadimmansanna rosu deerransa woyyeessidhanno gede assate Biiro illacha tugge loossanni afantanno. Konni ragaanni deerru deerrunkunni mixi’ne loonsanni hee’noonni daafira shotu garinni la’nanni hajo dikkitino.

Bakkalcho:- Haaro rosu bude garunni loosu aana hosiisate dandiinanni garinni rosiisaanonna haaro rosu maxaaffa egensiinsoonni yine hendanni?

Kalaa Taaffese:- Gobboomu deerrinni qixxaawinoha haaro rosu bude loosu aana hosiisate 2015 rosu dirinni hanafote loossa loonsoommo. Rosiisaano haaro rosu bude hanafansara albaanni baadiyyete ikko quchummate deerru deerrunkunni afantanno rosu minnara haaro rosu maxaaffa egensiisatenniiti loosu giddora e’anno gede assinoonni.

Haaro rosu budi ledo amadisiisantino hajubba heedhuro xaano qajeelsha uynanniha ikkanno.

Bakkalcho:- Qoqqowoho haranchoona mereerima woy seeda yanna giddo rosu isilanchimmanna rosaanote guma woyyeessatenni bilchaatanna heewisamaano ilama kalaqate baxxino garinni amandoonni mixo no?

Kalaa Taaffese:- Birote gede babbaxxitino rosu hayyo gumulate dandiinanni garinni bande mixo qixxeessine loonsanni hee’noommo. Rosaanote guma woyyeessatenni rosu isilanchimmanna buuxiisate rosu minna deerru woyyaawa noosi. Rosu minna deerru woyyaawiro rosu gumino woyyaawanno. Rosu minna deerru woyyaawinokkiwa rossannorinna rosanna rosiisate injiitino rosi minnara rossano rosaano gumi taalo ikkara didandaanno.

Konni kaiminni, rosu minna deerra woyyeessa lainohunni konni hawadi yannarano qoqqowu mereershinni hanafe woraddate geeshsha rosu millimillo bare harinsanni keeshshinoonni. Rosu minna deerra woyyeessate rosu minnara hasiissannota safote latishshuwa wonsha agarranni. Konni ragaannino jawa illacha tunge loonsanniiti hee’noommohu.

Tenne yannara rosu minna deerru woyyaawino yine afoo wonshine coyi’nanni deerrira diillinoonni.

Ikkollana, sai dirira loonsoonni loossanni deerransa woyyeessidhinori boode rosi minna no. Tayxe dirinni harinseemmohu rosu millimillo loossara kayinni dhuka ikkannorinna hexxo aannori noota la’noommo.

Tayxe dirinnino dandaami garinni deerra 2ho noo rosi minna giddonni boco ikkitannoti deerra 3 widira reekkantanno gede assate mixi’ne loonsanni hee’noommo.

Rosaanote guma woyyeessate qaru loosi rosiisaanote dhuka woyyeessate. Rosu loossa gummaamma ikkitanno gede murci’raanchimmatenni loosa hasiissanno. Yanna yannantenni huwanyote kalaqate bare qixxeessinanni; qajeelshano uynanni rosu loossa gummaamma ikkitanno gede loonsanni. Rosu looso lainohunni hajo la’annonsa bissa balanti annimmatenni yawo adhite murci’raanchimmatenni loossannonna agarranni gumi daanno gede assinanni hee’noonni.

Rosu budi woyyaawa rosu gumi woyyaawanno gede noosi qeechi luphiimaho. Rosaanote maatenno oosonsa garunni rosu battalara dagge borreessantannonna rosonsa harunsitanno gede assate yawo noonsa.

Maate oosonsa rosu mine borreessiisa calla ikkitukkinni garunni harunsonna irko assitansara agarranni. Rosaano woy ooso rosu minira sonke agura calla gara ikkinokkihura rosaano maa rosse hossinoro, hiikko hosse daggino yaannoha maate harunsa hattono wolqa fajjitu bikkinni rosoho hasiisannonsare wonsha hasiissano.

Rosu uurrinshuwa massagaanono rosu gashshooti loossara qoteho rosu shiqisho garunninna hasiissanno garinni gumulantanni noota harunsa noonsa. Dancha guma abbatenna albillichon dancha deerra iillate rosaanono uminsanni ajuuja amadde rosonsa harunsa noonsa.

Gobboomu deerrinni ikko qoqqowinkera rosaano rosu battalansara hossannokki gede assitanno korkaatta no. Ikkollana, rosaanono kayinni rosu minira iillite higa calla ikkikkinni albillichon bilchaatanna heewisamaano ikkate uminsanni ajuuja heedhansara hasiissanno.

Rosaanote maatenna rosu handaarinni hajo la’annonsari baalu hawalle 2016 rosu dirira iillishinke/ iillishi’ne yaate baxeemmo. Dagoomu woy rosaanote maate dirinsa roso iillinonsa qaaquulli wo’munku rosu battalara shiqqe borreessantanno gedenna rosonsa garunni harunsitanno gede assatenni qeechansa fultara tenne dagonni sokka’ya saysate hasi’reemmo. Mittu qaaqqino rosu battalara dayikkinni mini giddo gatannokki gede dagoomu agarrannisi yawo fula noosi.

Bakkalcho:- Yannakki fajjite qixxaawote kifilenke ledo noohe keeshshora wodaninni galateemmo.

Kalaa Taaffese:- Anino galateemmo.

Bakkalcho

Odo

“Owaatanno manchi ayirrara hasi’riro uynoonnisi yawora ayirrinnye aa noosi”

-Araarso Gerremew (Dr.)

Si/Qo/Fayinaansete Biiro Sooreessa

Amsaalu Felleqe

Addis Ababa:- Loosoho yinoonniha baala loosanno manchi isi umisi ayirrara hasi’riro; lophanna gobbate deerrinni ikko kalqete deerrinni afamara hasi’rino manchi balaxe uynoonnisi qeechi aana soqqama hasiissannosi yaanni Sidaamu Qoqqowi Fayinaansete Biiro Sooreessi Araarso Gerremew (Dr.) coy’ri.

Tayxeha Fooqu agani barrubba babbaxxitino su’ubbanni sommoonni. Baxxinohunni, bero ayirrinsoonniha Fooqa 1/2015M.D gobboomu deerrinni soqqanshote woy lifixa owaante aate barra lainohunni Itophiyu daga wo’mantera hawalle iilishi’ne yitanno sokkasi saysinohu Birote sooreessi; Fooqu agani akkalu dirinni haaru dirira haaru ayyaaninni hattono haaro mixonni sa’nanni buusaati yiino.

Araarso Gerremew (Dr.) Itophiyu piresete uurrinsha ledo assino keeshshonni; dagoomaho ammanamatenni hasiissannota lifixa owaante aatenni gobboomu deerrinni ikko kalqete deerrinni danchummatenni afama hasi’ranno manchi balaxe uynoonnisi qeechira ayirrinnye aa noosi yiino.

Ayee manchino soqqansho aanno woyte leellamatenna beellamate ikkikkinni; daga hagiidhitannonna wodaansa kassi assanno looso loosa gadacho ikkitinota qummeessino.

Soqqammeemmohu barra sommoonni daafira ikkikkinni soqqanshonke barru baala mini maatenkenni hanafa hasiissannote. Dagoomahonna gobbate danchummatenni soqqammeemmo gara osoonkenna ilama wo’manti rossanni lophitanno gede assa noonke yaanniiti huwachishinohu.

Qoqqowu Fayinaansete Biirono

dagoomaho owaante uytannota ikkasenni qoqqowunni kayse woraddate tantano geeshsha noo loosaaenenke dagankera halaalaancho, lifixa, kasseenya lossitanno owaante uytanno gede sokkasi saysino.

Gattino barrubbano su’minoorni garinni ayirrinanni loosu aana hosiisa noonke yiinohu Birote sooreessi; sayinsummo diri giddo 12 aganna hiittonni sayinsummo? 365 barrubba giddo hiittoo bunshenna hiittoo danchummanni sayinsummo? Giddonkena mageeshsha xalalate? Ledonke loossanno roduuwanke hiittonni la’nummo? yaannoha gattino barrubba giddo umonke seekkine layi’ratenni haaru dirira haaru ayyaaninni, haaro hedonni sa’a noonke yiino.

2016 haaru dirira haaru wodaanni, haaro mixonni, haaro ajuujanni haaru halaalinna hedonni lophote feeffata hasiissannotano Araarso (Dr.) lede qummeessino.

Dagankenna gobbanke albaagge qaaffanno gede hasiisiro daga loosidhe afidhannonna lattanno gede balaxo uyne loosa noonke yiinohu Araarso (Dr); uminkenna qooxeessinke keereno agadhinanni Kaaliiqi uyonkeha kalaqama baalanka agarate qeechankeno garunni fula hasiissannota huwachishino.

“Gobba ammanamooshshunni...”

addi baraarsha ikkase xawise; “ki’ne gobba ammanamooshshunni owaata’neni ilamate malaate’ne wortinoonnina naaxxa hasiissanno’ne” yiino.

Beroo barrinni Addis Ababaha afantanno taakisete oofaano boode yannara dagate baatooshshiweelo owaatatenni leellishshino owaataanchimma ki’ne haruma harunsansa leellishshannote yee coy’ri.

Owaatate gumi heeshshote diri investimente ikkasinni maganye’ne

ikkadimmatenni gumulatenni gobbate dancha assitinoonnire ikka’neni Itophiyu mamooteno galattanno’ne yiino.

Itophiyu xaa yannara jifote giddo nooha ikkirono sufote keerinna jireenyise buuxame woyyino ga’adda ikkasi digattanno yiino xaphoomu ministirchi.

Fooqa 1 owaataanchimma barra ikke “Itophiya owaanto” yaanno uminni gobboomu deerrinni beroo barrinni babbaxxino amuraatinni ayirrisamino.

“Itophiyu daafira konni...”

“Hasaam bummoro roorenkanni egennammeemmo; gobbanke jiroo’minseemmo” yitinnoti dukko Adaanechi; Itophiyu daafira hasaambeemmo oyte baalanka eessannosi yaa noonke yitanni coyidhino.

Hedo noo’ne baali Itophiyu daafira yitine uyiyyenke; ninkeno kaa’litannota adhine qineessine horonsi’neemmo yitinnoti.

Addis Abebu yannaasinchu ikkate dodanno quchuma ikkasinni hedotenni, hasaawahonna mimmito dandaatenni loonsanni loossa irkisannota engensiisino.

I.P.U qixxeessitinnoti “Itophiyu daafira” hasaawu ba’re gobbate gede kaa’litannonke hedo burqitannote yitinnoti dukko Adaanechi; Itophiyu daafira ba’re gobboomu amaalammera e”o ikkitanno hedo amaddinote yitinnoti.

Dukko Adaanechi xawishshi garinni; I.P.U Itophiyu daafira ba’renna ba’rete aana ka’anno hedo gobboomu amaalammete komishiinera e”o ikkitannote;; konnira ba’re yannannitenna hasiissannote.

“Itophiyu daafira” yaanno umi giddo Addis Abebu Itophiyu suude ikkasi buuxanno ba’re ikkitanno; “Itophiyu daafira” ba’re qixxeessitinnoti Itophiyu Piresete Uurrinshara galata shqishshino.

Ba’re Addis Ababaha gumulamase Afriku lawishsha ikkasenniiti yitinnoti Kantiiba; gobboomu sumimmera iillinanni hajo aana loonsanni hee’noonni qummi assitino.

Kantiiba kayissino garinni; Addis Abebu Itophiyu lawishshimmasi luphi assate wo’naalanni afamanno. Teesaanono mittimmatenni gotti yaate sharrantanni afantanno; kuni gumi techoha calla ikkikkinni aantino ilamano beeqqitannoho.

Umbeemmohu mitteenni ikkinote gede lophinummo horonsi’neemmohuno mitteenni ikkinota afa hasiissannonke yitanni kantiiba Adaanech Abebeti huwachishshino.

“Konnira woyyaawino loosira irkisama hasiissannonke” yitinnoti kantiiba; noo qarra mitteenni sharrammanni Addis Ababu aana loonsanni hee’noommo yitanni coyidhino.

Itophiyu piresete uurrinsha qaru loosu gumulshaanchi kalaa Geetinet Taaddesehu isi widoonni; Itophiyu daafira ba’re qixxeessate hendoommohu qarunni mittimma kaajjishateeti yiino.

Qeellenke aana sumuu yaatenna qarra sa’nanni hedo abbate hattono sumuu yaate hedatenniiti yaannino guwursino.

13 quchummara Itophiyu daafira qixxeessinummo yannara hedo abbitinorinna mitiimmate giddoonni heedhe afantino baala galanteemmo yiinohu kalaa Geetineti; loosinkera luphiima kaa’lo assino Addis Ababu quchumi gashshootira galata shiqishshino.

Itophiyu daafira faajjete hasaawi aana qoqqowu Pirezidaantooti, Federaaletenna Addis Ababu quchumi jajjabbu loosu sooreeyye, daddalaano bissa riqiwamaano, amma’note annuwi, gobbate geerrinna koyisanti wosinna afantino.

Badheessu loossanni afi’noonni...

woyyeessate loossannita Sidaamu qoqqowi pirezidaantichi kalaa Desta Ledamo xawisi.

Pirezidaantichunni massagantino gaamo tenne sa’u muli barrubba giddo qoqqowoho babbaxxitino woraddara leelte Badheessu loossanni latino gate towaattino.

Qoqqowu pirezidaantichi kalaa Desta towaanyote yannara coy’ranni; dooramino wixi Badala latte leeltanni noo gari laalchonna laalchimma lossate assinoonni hixamanyinni naaxxisanno gumi leellinohu yiino.

Mite mite qooxeessubbara dooramino wixinna bushshu madaabbari yannatenni iilla hoogate kaiminni agarroonni laalchi leella hoogirono loosidhe galtinori heeshsho woyyeessate jawa illacha tunge loossannita qummeessino.

Pirezidaantichu amadisiiseno, dagoomaho wixu yannara bushshu madaabbari yannatenni iillannokki gede assatenni uminsa horora horoonsidhino ogeeyyenna loosu sooreeyye seerunni xa’mantanno gede assinoonnita engensiisino.

Qoqqowu Irshunna Kalaqamu Jiro Biiro Sooreessi kalaa Memiru Moke isi widoonni; qoqqowu deerrinni amandoonni laalchu dirinni 57 kume hekitaare baatto Badalatenni diwate dandiinoonniha ikkana; konninni 2.8 miliyoone kuntaala laalcho gamba assate agarrannita xawisino.

Sooreessu amadisiiseno, mite mite qooxeessuwara la’noonniha laalchu anjera korkaatu Yuuriyu madaabbari shiqisho anjenni ikkinota kule; albillichono labbanno qarrubba xaaddannokki gede illachinshe loossannita engensiisino.

“Looso’yaati yine amandiro baalunkurichi jirote”

Kalaa Heenook Doongato

Qiddist Gezaheny

Xa noo deerrira iillara albaanni akkimala daafuronna mitiimma sayisino. Mitte yannara mittu jilu mininni gattino sagale hunanno gede jilu anni xa’mannosi. Isino konne galino buddeena hunantenni yee Harresira itisanno. Tenne yannara hakkonne jilu mininni higgino sagale ittinoti sasenti Harresi mitte hawarronni godowa fuugge reytanno.

Kuni jawa masillenna kisaaraho. Gaare Harreweelo gattu. Konninni, wirro buximate uwanno; ledosi loossanno jaalla mittonna lame birra tugge 600 birrinni mitto Harricho hirtusirono; Harrichu 15ki barra wirro reytanno.

Tenne yannara amadannore hooge albaanni agurino agarooshshu loosiwa higinota qaaganno.

Techoohu seyoote gafi wosinchinke Kalaa Heenooki Doongato yaamamanno. Hawaasi quchumira “Hawaasi Biinfillu Maamari” safaanchonna loosu harisaanchooti.

Rosu deerra 8ki kifile iillihu gedensaanni yanna Itophiyunna Eertiru mereero olu kae noota ikkasenni gobbasira gaade shoolu diri gedensaanni iillitinosi gawajjo korkaatinni gesoo’me qaesira higinota.

Ilamino qaera higihu gedensaannino gesote baatooshshe afi’rannoha ikkirono loosiweelo ofollantenni agaraanchimma loosanni 2500 birrinni Harrichu gaare hidhe mite yee moola ishine kaysate loosinni heeshsho sharrama hanafino.

Kalaa Heenooki Harrichu gaare hidhino korkaati manni hoowenni gamba assine worroonniha moola ishine kayse wolewa masse hunatenni eo afi’rate hedatenniiti. Konne looso loosate hedinohu rosichu hee’reennasi ikkikkinni afi’ranno saante kokkete badadooshshira horonsi’rate ikkinota dimaaxino. Hedeweelcho hanafino gaarete loosinni haammata mitiimma sayse techo umisinni sae batinyu wedellira loosu kaayyo kalaqara dandiino.

Ishine kaysate loosi giddo looso agursiisate geeshsha iillishshannoti baca hekko xaaddannosita kaysannohu kalaa Heenooki; looso gimbanninna banganni gede assannorichi hee’ra, mite yannara ishine kaysate qooffatanna wolootuno labbanno hajubba heedhanno. Ikkollana, tenne baala ikkitubba sa’anni techo dancha deerra iillara dandiino.

Kalaa Heenooki; konne looso mite yine hanafinohu 2007M.D ikkana 2014M.D geeshsha loosinota kulino.

“Hawaasi Biinfillu Maamara” yaannohunni moola ishine kaysate loosinni kirotenni 20 ikkete hanaffurono xaa yannara kayinni miillate batinyi 5ho. Maamaru loosu massagaanchi Kalaa Heenooki xaa yannara sas kaameelinni ishine gamba asse hunate; pilaastikete xarmuussa maashinetenni mirciishshitanni wirro horote aana hosanno gede assate; hattono addi addi tungoonni ishininni kalaqamu harishsha qixxeessanno.

Wolu garinnino, peestaalla gamba asse wirro woxu widira soorrate looso loosannota kulanno. Hattono saada gorrinanni uurrinsha (qeeru) ledo qinaawatenni miqqa gamba asse Lukkuwunna Manchaamete sagale, uddanote ilkanna ziipe qixxeessate loosira hosiisanno. Konne calla ikkikkinni miqqa gamba assine

Foto:- Ashshennaafi Guddeta

daanke asiidetenni gawajjantino baatto xagisate loosira hosiisate babbaxxitino kubbaaniyyi ledo loosanni afamanno.

“Looso’yaati yine amandiro baalunkurichi jirote” yee ammanannohu techoonkehu seyoote gafi wosinchi kalaa Heenooki; xaa yannara maamarisi hundaanni 1500 qansootira yannate geeshshi hattono 86 mannira kayinni uurrinshunni loosu kaayyo kalaqino. Yannate geeshshi loosu kaayyo kalaqantinnosari Hawaasi quchuma lede 11 quchummara barru barrunkunni pilaastikete xarmuussanna wolootano moola ishine xinqite shiqishatenni eo afidhanno barru loosaa sine ikkansa kulanno.

Xaa yannara konne looso halashshe addi addi kubbaaniyuwa ledo qinaawatenni loosanni afamannota xawisannohu kalaa Heenooki; Dukemi quchumira afantanno Chayinu, Hindetenna Xaaliyaanu kubbaaniyuwa ledo loosanno. Kuri kubbaaniyuwano ishine wirro horonsi’rate aana loossannore ikkansa coyi’ranno.

Lawishshaho, Fuuttu Firaashe wo’munni wo’ma pilaastikete xarmuusenni loosantannote. Woluno diphinanniti konfortete yineemmoti hashshi uddano giddose ninke fuuttaho yineemmohu Pilaastikete xarmuuse wirro horote aana hosiinse qineessine loonsoonnite yaanno.

Ledoteno, xaa yannara Hawaasi quchuma lendanna 11 quchummara ishine wirro horonsi’rate aana loossanno uurrinshuwara hasiisannore shiqishanno. Konni gobbaanni suuqqate uduunne usurranni kaartoona baalanti wirro loosu aana hossannoreeti.

Tayxe dirinni kalaqamu harishsha (komposte) qixxeesse 18 hogowi kaameelinni Gibrinnu handaarira shiqisha dandiinota coyi’ranno. Hattono peestaalla birra usurranni laastikera

soorrana dandiitanno yaanno.

Wolootuno saadate buuda seesiisse Hindenna wolooto gobbuwa sokkanno Moojo afantanno uurrinsha ledo halamatenni loosa hanafinkunni sase diro kiirsiisinota xawisannohu kalaa Heenooki; xaa yannara baxxino garinni GIZ yinanni gibrinnu aana loossanno Jermetete uurrinsha ledo qinaawatenni asiidetenni gawajjante laalcho uytannokki baatto xagisate bushshu harishshi hasiisanno; konne qixxeessate hasiisannohu miqichoho. Miqqa daanke bushshu harishsha loosanni yaate. Konni ledo amadisiisaminohunni Hawaasinna Jimmu Yuniversituwa Gibrinnu kampaasuwa loossanni afantanno. Baxxinohunni, Jimmu Yuniversite seeda dirra loossanni keeshshitinoha loosidhe galtinori konne harishsha horonsidhe gummaamma ikkansanni kuri Yuniversituwa GIZ uurrinsha ledo mittoo’matenni miqqa daakkanno maashine abbiisiatenni egennote reekko assite looso hanafate harinshote aana afantannota noosi mashalaqqenni qummeessinonke. “Anino insara hasiisanno eo shiqishatenni loosate qixxaawe noommo” yaanno.

Mittu mittunku loosi manna hasi’ranno yaannohu kalaa Heenooki; barru tuqa ishine amammaxxa lowontanni cee’ mishshannota dimaaxino.

Mite yee konne looso hanafi yannara shiima yanna calla loose hakkiinnino wole looso hanafate hedatenni ikkirono; owaante uytanno uurrinshuwa minensa amaxxitino mitiimma isira fooliishsho ho’litinta ikkasinni yanna uyikkinni techora iillasinna horaameessa ikkasi kayisanno.

Mitte yannara mittu jilu mininni gattino sagale (buddeena) hunanno gede jilu anni xa’mannosi. Isino konne buddeena hunantenni yee Harresira

itisanno. Hattenne galte hossino sagale ittinoti sasenti Harresi mitte hawarronni godowa fuugge reytanno.

Tini kalaa Heenookira jawa masillenna kisaaraho; gaare Harreweelo gattu. Konninni, wirro buximate uwanno; ledosi loossanno jaalla mittenna lame birre tugge 600 birrinni mitto Harricho hirteennasi layinkimeeshsho mite yee looso hanafanno. Hada hirtinosi Harrichchi xissamaanchoho; kuni Harrichino 15ki barra reytanno.

Tenne yannara amadannori ba’annosi. Konni kaiminni amadannore hooge alba agurino agarooshshu loosiwa higanno. Agarooshshu loosinni afi’ranno eo heeshshosi massagate dandiisiissinosikki daafira wole mala hasa diagurino.

Konnira alba Harrichiweelo gattu gaare mereerinni mitte hire mitto Harricho hidhe marro gaaretenni ishine kaysate looso hanafe lamu diri giddo 12 Harrichu gaare afi’rara dandiinota hasaawinonke.

Gedenso kayinni tenne Harre gashshannowa hoogasinninna miteekkite xaano reytara dandiitanno yitanno yaaddonni kaameelaho soorrara dandiinota hasaawinonkehu kalaa Heenooki; 2500 birrinni harrichonna gaare hidhe hanafino loosinni loososi yanna yannatenni woyyeessanninna halashshanni jawaantetenni loosasinni xaa yannara xaphooma jirosi bikki woxunni 9 miliyoone birra iillinota kulinoko.

Konni gobbaanni Onte maashine; shoolu loosu kaameelinna sase lekka Baajaaje angasira afantanno jirooti. Muli yannanni Daayye quchumira mitte ishine horote aana hosiisanni maashine qasatenni 12 qansootira loosu kaayyo kalaqate mixo noosita lede xawisanno.

Konni gobbaanni fiyaancho loossanno maashine afi’rate piropozaaale shiqinshe hee’noommo yaanno.

Aantete mixosi dhuka afidhinokki maate heedhanno mereerishi qooxeessa marre co’isate mixo amadinotana “afi’reemmo conni insa kaa’late hedo nooe” yaanno.

“Tenne uulla aana lame hige dihee’reemmo; hee’rummo geeshsha qooxeessi’yara noo daga wolqa’ya fajjitu bikkinni kaa’le sa’ate hasi’reemmo; danchumma loose sa’ate mixo’ya” yaatenni hedosi xawisanno.

Ishine kayisate looso halashshatenna yannaasincho hayyora qolle soorrate base aa qoleno ishine wirro qolle horote aana hosiisate dandiisiissanno maashine aa mootimma angara noo kaa’looshsheeti.

Hanaffino maamarranni mereerima Interpirayize widira reekame Sheede uyinanni deerra iilloommohu ane callaa’yaati; konne looso loossannore jawaachishate Interpirayizete widira lossanna loosoho hasiisanno uduunne shiqishatenni kaa’la hasiisannota kaysino.

Quchumu gashshootino konni danchummate loosira miteekkite horo uyitanni keeshshite akkaltino kaameella heedhuro irko assitunkero yaanni xa’mosi shiqishanno.

Ishine wirro horote aana hosiisate hayyora dargu hasiisanno yaannohu kalaa Heenooki; loosanni noommohu mittu manchi looso dikkino; dagate loosooti. Konnira, mootimma hasiisannorichinni iskissankera hasi’neemmo yaanno.

Woganna Turizime

Fooqa:- Itophiyu baxxino badooshshe!

Abrahaam Saamuuel

Ninke kayinni kalqetenni baxxinoommoreeti. Diru doyaanno kiironni, wolu manninni baxxine kandeemmohu, kinseemmohu, iillineemmohu, ku'lineemmohu wolu diru halaalu noonke. Isino, Fooqu aganaati. Fooqu agani ledo kaayinsannihu mittu jawurichi no. Isino Itophiyimmate. Tenne mitto dana afifhino kalqe giddo baxxine uurrineemmo gedenna leellineemmo gede assitino hornyuwa giddo mittu Fooqu aganaati.

Fooqu agani, Itophiyimmate halaali xintaati. Konne dhaggete halaali giddo ninke kalqetenni baxxinoommoreeti. Tenne dhaggete halaali giddo baxxitino dhaggete gobbaati. Konnira, haammata daga maccanna ille ninke widira ikkitanno gede assitino dhaggete halaaleeti.

Aninna ki'ne konni halaali annuwaati; kalqe tenne dhagge annuwa dikkitino. Ninkeno ikkinummoro Fooqu agani gedee ba'latto dinonke. Haammatu atootinke Fooqu agani otooito giddonni burqannoreeti. Woxawaajje agani saenna haaru diri feeffatora hanafanno aganaati.

Kalqe xa'minanni yannara, "Itophiyu hiitto ikkeeti 13 agani elto noosehu? Hiittoonni kiirreennaati mittu agani antenna lee barra ikkanohu? " yitanno. Eenni, halaalenko. Ganaanni kalqe Itophiyu daafira xa'mannohu, xiinxallannohunna hattono haammata wolootta eltote halaali no. Itophiyimmate iillinannikki halaaleeti. Seeda dhagge noo gobbaati. Haammatu kulloonnikki halaali noose. Dirrate kiironni giddo haranchu agani gedeehu, kayinni dhaggete dureessi dino. Fooqu agani Itophiyu gobba kalqete ayirritanno gede, dagaseno dhaggennita ikkase leellishinohu Fooqu aganaati. Fooqu agani albi annuwinke buqqete kalaqo gumaati. Itophiyu ayimmaati. Bire birqiiqa noo manni kalqete egenno hiitto asse balaxe roorinoro Fooqu agani leellishanno.

Kalqe, yannanna dirra 12 aganira beekkino. Itophiyu annuwa kayinni, mitto diro 13 aganira beehansa umisi mittu kalqe tirte affannokkihu maaxantino fojo no. Mitte huluullo nookkiha Fooqu agani giddo Itophiyimmate no. Fooqu agani giddo egenno no. Ogimma no. Yannite egenno lubbo assidhe leeltannohu Fooqu agani giddooti.

Fooqu agani giddo albi ogimma danise sooramikkinni no. Fooqu

giddo annuwate halaali no. Konniraati, Foqu aganinna Itophiyu baxxitannokkihu. Fooqu agani Woxawaajje agani giddo hee'ne la'niro Itophiyimma leellishanno hexxote aganaati. Kuni agani Itophiya kalqete ledo egensiisinohu. Itophiyu jawimma kalqe affanno gede assinohu Fooqu aganaati. Fooqunna Itophiyimma mitte saante albanna badhete. Dhaggete ootoonni fultino, halaalunna egennote damatteeti. Annuwate dirrate giddo mu'rino afaminohu; koliddu daga ayimmaati.

Fooqu aganinna Itophiyimma albi annuwa afooti, qaaleeti. Dhaggetenni latino kuulasiiti. Fooqu, dhaggenkeeti; kuulankeeti. Kalqe huwattinokkinna xiinxalla dandiitannokkiho. Manchu beetti iillinokki aganaati. Agannate jeefooti. Konnira dhaggeefantanni ikkinnina wolere maa yinanni. Kuneeti, tenneeti dhagenke. Tini Itophiyimmankeeti.

Kalqe 12 aganna ayirrisanno; ninke kayinni halaalinke aana uurrine 13 aganna ayirrinseemmo. Kalqe 12 aganna mittu diri gede kiirtanna, Ninke kayinni ninke halaali kaimira uurrine 13 aganna mitto diro yineemmo.

Kalqe mitto agana 28, 29nna 30 barra assite kiirtanna, ninke kaayinni, annuwanke egenno halaalinni insa roorre Fooqu agana antenna lee assine kiirreemmo. Konnira baxxinoommo dagaati. Konni aleenni ikkitino dhagge hiikkiinni dagganno? Diru kiironkenni kalqe hinaassuro may diniqanno. Itophiyimma kalqe iillitinnokki egennooti. Itophiyu halaale Kalqe afa didandiitino.

Haammata kalqete gobbuwa heeshshonsa, dironsa kiirtannohu wole gobbuwa diru kiironniiti. Haammata kalqe haaru diro ayirrisannohu argete, uminsata ikkitinnokki diru kiironni horoonsidheeti. Ninke kayinni uminketenniiti ayirrinseemmohu. Tino annuwanke egenno kultanno. Ayimmanke xawishshaati.

Fooqu agani haammatu coyinkera hanafote. Haammata ajuujankenna haammata hexxonke lattanno aganaati. Ellu agani kifiifonni, Maaja agani tunsichinni fulle, Woxawaajje guunjonni warri yee xawanno caabbichi Wocawaaru agani widira qaafatenna mimmito gatona yaate doogonkeeti.

Fakkanino daraarchi kalaqamannonna dirunni mitte higge daggannoti masqalu ceicho aganaati, Fooqu.

Akkala hedo agurre, akkala diro

diru dirunni sa'neemmohu annuwanke dirrate wortino dhaggeti.

Fooqu agani baalunkura soorrote kaimaati. Baalanka agurre haaro fooliishsho widira hingeemmo keerinke buichooti. Haaro amma'no widira, haaru kalaqami widira ha'nanni soorrote aganaati. Ninke Itophiyu manni hiitte yannarano Fooqa agadhineemmo.

Fooqu agani atooti wole agannanni baxxannohu. Wocawaaru agana eate hexxo assi'neemmo buusaati. Ga'a seekkine la'atenna hexxo assateeti. Fooqu agani, mootimma polotikunna dagoomittete hajubba gumulsiisate horo aanni no. Mootimma nafa Fooqa sammi yite disa'ino. Fooqu agani dancha halcho saaysate, dancha hexxo, dancha ajuuja hanafo assite horoonsidhanni no. Fooqu agani mbaxille, keerenna mittimma kullanni dangoonniho; Gatona yaanna Itophiyimma farci'nanni, gibbonna bunshe effiratenni sainoha agurre Itophiyu ledo woyyo e'nanni aganaati.

Itophiyimma diru egennonni, dhaggetenni baayriidi seerinni, mootimma xintama, kalqete balaxxino ayimmaati. Tenne yannara kalqe rossanni noo egenno, dimokiraasete xinti Itophiyaho. Itophiyimma saihura, xa noohuranna dagganno ilamara xa'mote. Kalqe 12 aganna goxxe baqqi yitanno. Ninke kaayinni 13 aganna gonxe baqqi yineemmo.

Dhagenke noowa heedheenna, kalqete wodana goshoshannohu, diru dode iillinokki haammata dhagge noo gobbaati. Mittimma hanqafama dandiinummo, konni ale kalqe dhaggeeffattaanno gobba ikkineemmo. Kalqete aana gotti yine leellineemmokki gede assitnota gibbonna gaance, hattono gosoomitte xagisi'ra dandiinummo konni ali dhaggeefatannonkehu daanno.

Baalunku yineemmote gede banxannihu, biifannohu ayimmanke xawinseemmo dhagge noonke. Itophiyu gobbanke, hagiirrenna dancha hexxo kikki'lasera amade noote. 12 aganira hanafote. Konnira umiseta ikkitinoti qaaggo noose.

Haammata dhagge kaima ikke Fooqu agani sufanno. Fooqu agani duuchurira xintaho. Itophiyimma hanqafe amadino aganaati. Fooqu agani mittu mittunku maali giddo mu'rinohu. Itophiyu ayimmankeeti. Fooqu aganinna Itophiyimma dibaxxitanno. Korqaatuno; Fooqa:- Itophiyu baxxino badooshsheetiyya!

**Fooqu agani
baxille, keerenna
mittimma kullanni
dangoonniho; Gatona
yaanna Itophiyimma
farcy'nanni, gibbonna
bunshe effiratenni
sainoha agurre
Itophiyu ledo woyyo
e'nanni aganaati**

hambe, halaalu widira shinqeemmo aganaati. Fooqu wolqankeeti. 12 aganira Fooqu gaacheenaho. Itophiyimma ka'anno yannara balaxe albaanni daannohu Fooqu aganaati Fooqu.

Dirra umiseti dhagge noote. Itophiyaho noori fullahaano kuni diri kullanni dhagge borreessitino. Wolootu kayinni wolu borreessino dhaggenni seessanno. Kalqe dhaggete aana borreessitinhunni roortannoti ninke diru kiirrooti.

Konnira kalqe mitto lawishshaati. Mittu dani dhagge, mittu dani halaale, mittu dani hedo giddo no. Ninke widira dangeemmo woyte kalqetenni baxxitannoti haammata coyee la'a dandiinanni. Nabbambeemmohu, borreessineemmohu, ronseemmohu,

Bakkalcho spoorte

Kilawe 2016 Heewote Dirira Jawaata Heewisamaancho Ikkite Shiqate Qixxaabbanni No

Abrahaam Saamueel

Qajeelshaanchu Siyyumi Kebedehunni massagantanni nooti Sidaamu Buni Lekgate Kowaase Kilawe 2016M.D jawaata heewisamaancho ikkite shiqate dandisiissannose qixxaawo assitanni no.

Kilawe sai lamu dirira albaanni jawaata heewisamaancho ikkite boowe adhate deerrira shiqinqota ikkiturono; 2014M.Dna 15M.D jawaantese garunni leellishshukkinni sa'noti qaangannite.

Kilawe jawaata ikkasenni haammata irkisaano nooseha ikkana; boowe kayisse dagate wodana kassi assitanno gede baalunkura hexxo no.

Ikkinhura, tini jawaata kilawe niri yannara leellishshinoha laafa heewote diro woyyeessate 2016M.D may garinni jawaata heewisamaancho ikkite shiqate qixxaawo assitanni noo yaannoha Kilawete Loosu Harisaancho ikkinohu Abbushi Aseffihu ledo keeshsho assinoommo.

Kilawete Qaru Loosu Harisaancho Kalaa Abbushi Aseffihu xawisino garinni; Sidaamu Buni Lekgate Kowaase kilawe 2016 heewote dirira jawata heewisamaancho ikkite shiqqanno gede haammata looso loonsanni hee'noonni. Konni garinni ikkadda godolaano wole kilawenni abbatenna giddo noo godolaano wirro haaroonsine malaatiisate looso loonsanni hee'noonnita coyi'rino.

Kilawe niri godote yannara assinoonni

heewonni haammata foonqe noota keeno assine bandoonnita qummeessinohu Qaru Loosu Harisaancho Kalaa Abbushi; tenne foonqe wonshate babbaxxitino kilabbanni ikkadda godolaano soorrotenni kilawete gidddora abbinooonita buuxisino.

Tayxe 2016M.D kilawete gidddora soorrotenni abbinooonni godolaano onte ikkitinota kulinohu Kalaa Abbushi; mereereho, eo eessinniwannga gargaroooshshu baycho noo foonqe beeshshate looso loonsoonni yiino.

Sidaamu Buni Lekgate Kowaase Kilawe godolaanote soorriishsha keeshshite hanaffurono, tenne yannara ikkadda heewisamaancho soorrate dandiitnota xawisinohu Qaru Loosu Harisaancho; albaanni Kilawete godolaanote onte godolaano sheemaatano haaroonsa dandiinoonnita egeensiisino.

Konne diro tini kilawe kaajjado ikkite suffanno gede assitanno godolaano kilawete gidddora soorriishshunni abbinooonnite. Desta Yohaannisi, Adaamunni; Birhaanu Baqqalihunna Fiqireyesuus Teweldebirhaaniha Hadiyyu Hosaanunni; Abdurahmaani Mubaarekiha Elektiriketenninna Yooseef Yohaannisihira Dirre Daawunni soorrine abba dandiinoonni.

Kilawe lende kaajjishate Baara widinnino eote agaraanchonna eo ugaaxannoha Gaanu kilawenni soorrine kilawete gidddora abbate harinshote aana hee'noonnita Kalaa Abbushi xawisino.

Wolu kayinni, Kilawete hundaanni 20 diri woriri lophitanni noo godolaano kaajjada noota xawisinohu Qaru Loosu Harisaancho; Kilawete giddo haammata yannara owaante uytanno yine hendannire jawaata godolaano fille qara kilawe widria lossate hende loonsanni hee'noonni yiino.

Qajeelshaano 20 diri wori godolaano filte abbituro dhukansa keenate looso loonsi gedensaanni kilawete gidddora e'e owaante uytanno gede assinannita coyi'rino.

Sidaamu Buni Lekgate Kowaase Kilawe dagate kilaweeti; Sidaamu ayimma xawissannotenna dagate jirooti yiinohu kalaa Abbushi; mootimma tenne kilawera baajeette gaante umiseha qeechase fultanni nooha ikkirono; lende womaashshunni kaajjishate dureeyye hasaawisatenni ikko addi addi eote bue kalaqate looso loonsanni hee'noonnita kulino.

2016 Heewote dirono hitti kilaweno boowe kayinsemmo yite mixo amaddannota xawisinohu Loosu Harisaancho; boowe hoogguro layinki deerra amade fulate mixidhe loosu gidddora e'anno. Tini kilaweno woloote gede boowe kayisse Ispoortete maate hagiirisiisate mixidhinoha ikkana; boowe kayisa hoogguro jawaata heewisamaancho ikkite deerru gidddora e'e heewo jeefisate qixxaabbanni noota qummeessino.

Hawaasi quchuminna Sidaamu Buni Lekgate Kowaase kilawe roduuwu darbe ikkitinota egeensiisinohu kalaa Abbushi; sae sae irkisaanote akati ledo amadisiisame gaancete

Kalaa Abbush Aseffa

widira massaganno laooshshe badatenni mitiimma kalaqantannokki gede assate looso loonsoonni yiino.

Kalqete deerrinni la'niro hiitti dagano hasidhanno kilawe irkisa umise kowaasete biinfilte ikkinohura lamente kilawe irkisaano mereero qarru dikalaqamanno yaanni ledo coyi'rino.

Wole widoonni, Itophiyu Lekgate Kowaase Federeeshiine dagate su'minni woshshantanno kilawete su'ma soorra noonsa yite biddissa sayissinoti qangannita ikkitanna; dagate ledo amadisiisamino su'ma dagatenna hajo la'annonsa bissa ledo sumimme kalanqikkinni soorra dandiinannikkittanna albillocho hasaambe Federeeshiinete ledo sumuu yaate faasho worroonnita qummeessino.

Boohaarsha

Haaru Diri halchonke wo`mitannoha ikkonke!!

Abbebech Maatewoos

Diru dirunni hagiirrunni ayirrinnsanni ayyaanna giddonni mittunna banxannihu haaro diru soorro ayyaanaati. Diru soorro ayyaani Inquxaaxaashi yaamamatenni woshshamanno. Konni qaalira babbaxxitino tiro uyinannano la'nanni.

Baxxinohunni, ayyaanaametenni, ayyaanaame ikkitinokkitenninna dhaggete kaiminni uyinanni tiro babbaxxitinota ikkiturono baalanti diru soorro ayyaani ledo amadisiisantannote.

Mittu mittunku manchi diru soorro ayyaani Inquxaaxaashi daano woyte ita agate gobbaanni heeshshosira halchannorinna hexxannori baasaho. Mannu baalu haaro hexxonni wo'manno; diru giddo gumulate halchannore baala kiidhanni Maganu albaannino huuccattotenni shiqanno. Labbaahu meyaati, ajuno geerchuno, rosannohuno loosi'rannohuno dirunnita mixo fushshi'ranno ayyaanaati.

Konne ayyaana haaro macciishshammenni adhatenna dukkisate Itophiyu daga qaccetenni qaccete geeshsha babbaxxitino balaxote

qixxaawo assitanni ququxotenni agartannonna ayirrisanno ayyaanaati.

Inquxaaxaashi ayyaani daanno kiiru bire anje noomma waro mittu mininni wole mine jaalla'ya ledo mitteenni doyaanni luukete aana babbaxxino kuulinni biifise loosoomma daraarcho hiranni saante adheemmati qulli yitannoe. Goxoommawinni yanna barrisi're fule doyaanna

marumma mine baala "Iillinshoommo!" yitannae umo darshe giiramenna umi'gara hanqe, fooggale mitte bakku afi'rummakinni higoomma diro ayece woytenu dihaweeemba!

Qaaquullu woraqatu aana addi addi kuulinni daraaro loosse ollaaho doytanni uytanno Inquxaaxaashi; hattono seenu mitteenni gamba yee dibbe gananni "Abeba aayeeshi woy" assi'ranni minu minunni maasso adhanno. Haaru diri haaro hexxo, haaro halcho, laooshshu soorronna dancha ikkino coye haa're daanno yineno ammannanni.

Itophiyaha haaru diri eanno woyte kalaqamu baalu soorramanno ayyaanaati. Xawubba baala adalu daraaronni biiffanno. Wocawaar agani eanno woyte gidu mu'ro daraara hanafanno. Booraabbino xashshuwa xalala hanaffanno. Adalchuno baatto diwa hanafanno. Ilaaluno xawuno konni adalchinni latanno. Diru giddo mitteege calla leeltannoti Masqalu cea maaxantinowiinni fulte bubbete aana buubbanno yannaati.

Tenneraati Itophiyuniha haaro diro hagiirrunnihanna hexxonniha assine hendannihu. 2015M.Dni gobba babbaxxino qarru giddoonni

sa'anni daggino. Aliyye widoonni fanamino oli keeru sumuummenni tidhamino. Babbaxxitino handaarranni gumulloonni loosinnino dancha guma borreessiisa dandiinoonni.

2016M.D eanni no; "ninkena?" kawa iillishinonke Maganira galatu galosina gimbono banxono, hasi'nono hasi'ra hoongono 2016M.D eanno. Xaano xa'monke "Hiittoonni e'no?" yitannote. Gibbonke ledo, abbooshshuwanke ledo, bunshenke ledo, yaaddonke ledo konne haaro diro ea dinonke. Aaninkenni giggishsha noonke coye giggishshine haaru wodaninni qixxaambe adha noonke. Co'o yine wodananke keereensine haaru diri ledo karsama hasiissannonketa ammaneemba.

Ee! konni gedensaanni woloote haaro dirra halchineemmoha ikkiro akkaltino coyibba giddonkenni fushsha noonke.

Haaru diri hagiirrunniha, lophonniha, baxillunniha keerrunniha, jiroo'mannihanna atootunniha baashenna barshe gobbankenni ba'annoha ikkanno gede murci'nenna jawaante loosu gidddora ea doorshu noosekki hajooti. Dancha haaro diro!!